การพัฒนารูปแบบการเรียนรู้แบบ MIAP สำหรับนักศึกษาวิชาชีพนอกระบบ

พรสวรรค์ จันทะคัด
ภาควิชาครุศาสตร์เทคโนโลยี คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ

ผู้นิพนธ์ประสานงานบทความ อีเมล: bhornsawan.c@fte.kmutnb.ac.th
รับเมื่อ 20 กันยายน 2562 **แก้ไขเมื่อ** 25 พฤศจิกายน 2562 **ตอบรับเมื่อ** 9 ธันวาคม 2562

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนารูปแบบการเรียนรู้แบบ MIAP สำหรับนักศึกษาวิชาชีพนอกระบบ และศึกษาผลการใช้รูปแบบการเรียนรู้แบบ MIAP สำหรับนักศึกษาวิชาชีพนอกระบบ การดำเนินการวิจัยมี 3 ขั้นตอน ขั้นตอนที่ 1 พัฒนารูปแบบการเรียนรู้แบบ MIAP สำหรับนักศึกษาวิชาชีพนอกระบบ ขั้นตอนที่ 2 พัฒนาโมดูลการเรียนรู้ทักษะชีวิต สำหรับนักศึกษาวิชาชีพนอกระบบ ขั้นตอนที่ 3 ศึกษาผลการใช้รูปแบบการเรียนรู้แบบ MIAP สำหรับนักศึกษาวิชาชีพนอกระบบ โดยประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนโรงเรียนพระดาบส และกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ คือ นักเรียนโรงเรียนพระดาบส กรุงเทพฯ รุ่นที่ 43 จำนวน 25 คน ใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยสมัครใจ วิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วยค่าร้อยละ ใช้ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที และการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า 1) รูปแบบการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตสำหรับนักศึกษาวิชาชีพนอกระบบที่พัฒนาขึ้นประกอบด้วย 4 องค์ประกอบหลัก คือ ปัจจัยนำเข้า กระบวนการ ผลผลิต และข้อมูลป้อนกลับ 2) โมดูลการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิต ประกอบด้วย เนื้อหาบทเรียน แบบทดสอบ สื่อการเรียนรู้ มีการจัดการเรียนรู้ผ่านระบบเครือข่ายสังคมออนไลน์เพื่อให้ผู้เรียนสามารเรียนรู้ได้ทุกที ทุกเวลา และเป็นการส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต 3) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนผู้เรียนมีคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: รูปแบบการเรียนรู้, ทักษะชีวิต, นักศึกษาวิชาชีพนอกระบบ

Development of MIAP Learning Model for Non-formal Education

Bhornsawan Chantakhad
Department of Technological Education, Faculty of Technical Education,
King Mongkut's University of Technology North Bangkok

Corresponding author. E-mail: bhornsawan.c@fte.kmutnb.ac.th
Received: September 20, 2019; **Revised:** November 25, 2019; **Accepted:** December 9, 2019

Abstract

The objectives of this study were to develop of MIAP learning model for non-formal education and then, evaluate the results of the model implementation. The research procedure comprises 3 phases. Phase1 focused on the development of MIAP learning model for non-formal education. Phase 2 expanded on the construction of life skill module for non-formal education. Phase 3 was the study on the model implementation to of MIAP learning model for non-formal education. The population in this study covered the students of Phradabos School Bangkok. The sample consisted of 25 volunteer students in batch 43. The data were analyzed by descriptive statistics through percentage arithmetic, mean, standard deviation, a t-test statistic, and content analysis. The results revealed that: 1) the model for non-formal Education comprised 4 main parts, i.e., input, process, product, and feedback. 2) The learning module consisted of text content, cases, and teaching media. The learning model has been installed online which can be accessed anywhere and anytime to promote life-long learning. 3) The learners' achievement scores were statistically higher than those of pre-test scores at 0.05.

Keywords: Learning model, Life Skill, Non-Formal Education.

1. บทนำ

การศึกษาในประเทศไทยตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 แบ่งออกเป็น 3 ระบบ คือ การศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย ซึ่งมีกระทรวงศึกษาธิการเป็นหน่วยงานหลักในการทำหน้าที่กำหนดนโยบายการศึกษา [1] จุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษาแต่ละระบบมีวัตถุประสงค์ เพื่อตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียนที่มีความแตกต่างกัน เพื่อเป็นการขยายโอกาสทางการศึกษาให้กับประชาชนในวงกว้างขึ้น สอดคล้องกับ สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย [2] ที่กล่าวว่า การศึกษามีความจำเป็นต่อชีวิตมนุษย์ในทุกช่วงอายุ เพราะมนุษย์ต้องเผชิญกับความเปลี่ยนแปลงของสังคมและสิ่งแวดล้อมอยู่ตลอดเวลา โดยเฉพาะในสภาวการณ์ปัจจุบันที่มีความเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว ซึ่งมีผลกระทบต่อสภาพความเป็นอยู่และการดำเนินชีวิต เกินกว่าที่จะใช้ความรู้ที่สะสมมาในช่วงวัยเรียนช่วยให้การศึกษาที่บุคคลได้รับเมื่ออยู่ในช่วงวัยเรียนนั้นเป็นเพียงส่วนหนึ่งของชีวิตเท่านั้น อาจเรียกว่าเป็นพื้นฐานการเรียนรู้และใช้เป็นเครื่องมือที่จะช่วยให้บุคคลแสวงหาความรู้ได้ต่อไป ซึ่งช่วงชีวิตหลังวัยเรียนเป็นช่วงชีวิตที่ยาวนานกว่าหลายเท่า ดังนั้น การศึกษาจึงมีความจำเป็นสำหรับบุคคลในทุกช่วงชีวิตตั้งแต่เกิดจนตาย บุคคลมีความสามารถที่จะเรียนรู้ได้ตลอดชีวิต การศึกษามิได้สิ้นสุดเมื่อบุคคลจบจากโรงเรียนหรือสถาบันการศึกษา การศึกษาตลอดชีวิตเป็นภาพรวมของการศึกษาทั้งหมด ครอบคลุมการศึกษาทุกประเภทและทุกระดับ

โรงเรียนพระดาบสเป็นโรงเรียนที่เปิดสอนนอกระบบการศึกษา มีวัตถุประสงค์เพื่อสนับสนุนด้อยโอกาสทางการศึกษาที่ขาดแคลนทุนทรัพย์ยังไม่มีอาชีพและความรู้พื้นฐานเพียงพอที่จะเข้าศึกษาต่อในสถาบัน การศึกษา ขั้นสูง แต่มีความสนใจใฝ่รู้และมีความเพียรเพื่อให้ได้รับโอกาสฝึกวิชาชีพ และฝึกอบรมคุณธรรมศีลธรรม โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ผู้เรียนที่สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรไปแล้วสามารถประกอบอาชีสร้างตนเอง ช่วยเหลือครอบครัว และประเทศชาติได้ นอกจากจะมุ่งเน้นเพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้และทักษะเพื่อนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างมีประสิทธิภาพแล้ว โรงเรียนพระดาบสยังให้ความสำคัญกับการส่งเสริมให้ผู้เรียนมีทักษะชีวิตที่ดีเพื่อให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมปัจจุบันที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วได้อย่างมีความสุข วิลาวัลย์ [3] กล่าวว่า การพัฒนาทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตเครื่องมือที่สำคัญ คือ เทคโนโลยี เพราะเทคโนโลยีช่วยให้เข้าถึงแหล่งเรียนรู้ได้อย่างง่ายดาย รวดเร็ว และเข้าถึงได้ทุกที่ ทุกเวลา นอกจากจะเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้แล้วยังเป็นเครื่องมือในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การแบ่งปันความรู้ประสบการณ์ที่สะดวกรวดเร็วและง่ายดาย ซึ่งปัจจุบันมีแหล่งทรัพยากรการศึกษาออนไลน์มากมายสามารถนำมาไว้ใช้เพื่อการศึกษาจะพบว่าเทคโนโลยีมีส่วนช่วยให้การศึกษาเปิดกว้างขึ้น ช่วยลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ไม่จำกัดเวลา เพศ วัย อีกทั้งยังมีส่วนในการช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตด้วย

ปัจจุบันนี้เทคโนโลยีได้มีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วและเข้ามามีบทบาทในชีวิตประจำวันมากขึ้นจนกระทั่งกลายเป็นส่วนหนึ่งในชีวิตประจำวันไปโดยไม่รู้ตัว หนึ่งในเทคโนโลยีที่เข้ามาใกล้ตัวมากที่สุดนั่นคือสื่อออนไลน์ หรือเครือข่ายสังคมออนไลน์ (Social Network) การติดต่อสื่อสาร การรับข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ สามารถทำได้อย่างง่ายดายด้วยโทรศัพท์มือถือ (Smartphone) ผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์ที่มีบริการในปัจจุบันที่รู้จักกัน เช่น เฟสบุ๊ค (Face Book), (ไลน์) Line, ไอจี (IG) เป็นต้น นอกจากนี้สื่อมีเดียต่าง ๆ ที่มีอยู่อย่างมากมายในสื่อสังคมออนไลน์ทำให้ผู้คนสามารถเลือกรับข้อมูล ข่าวสาร ได้อย่างอิสรเสรี ดังนั้นการนำเทคโนโลยีต่าง ๆ ที่ได้รับความนิยม มาประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดจึงเป็นเรื่องที่มีความสำคัญ เช่น การสื่อสาร การคมนาคมขนส่ง การแพทย์ การบริการ รวมทั้ง การศึกษาและสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน ด้วยรูปแบบการศึกษาที่มีความแตกต่าง เทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วข้อมูลข่าวสารที่มากมาย การนำสิ่งเหล่านี้มาบูรณาการเข้าด้วยกันเพื่อจัดการเรียนการสอนให้กับผู้ที่สนใจพัฒนาหรือ

เสริมสร้างทักษะชีวิตให้กับตนเองจึงต้องมีการวิเคราะห์รูปแบบวิธีการที่มีความเหมาะสมและเป็นไปได้มากที่สุดในแต่ละกลุ่มผู้เรียน แต่ละยุคสมัย ผู้วิจัยจึงมีแนวคิดในการพัฒนารูปแบบการเรียนรู้แบบ MIAP ร่วมกับการจัดการเรียนการสอนผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์ขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนารูปแบบการเรียนรู้แบบ MIAP สำหรับนักศึกษาวิชาชีพนอกระบบ และศึกษาผลการใช้รูปแบบการเรียนรู้แบบ MIAP สำหรับนักศึกษาวิชาชีพนอกระบบ

2. วัตถุประสงค์ของงานวิจัย

2.1 เพื่อพัฒนารูปแบบการเรียนรู้แบบ MIAP สำหรับนักศึกษาวิชาชีพนอกระบบ

2.2 เพื่อศึกษาผลการใช้รูปแบบการเรียนรู้แบบ MIAP สำหรับนักศึกษาวิชาชีพนอกระบบ

3. ขอบเขตของการวิจัย

3.1 ประชากรในการวิจัย คือ นักเรียนโรงเรียนพระดาบส

3.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนโรงเรียนพระดาบส รุ่นที่ 43 จำนวน 25 คน ใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยสมัครใจ

3.3 เนื้อหาการวิจัยศึกษาทักษะสัญลักษณ์พื้นฐานในชีวิตประจำวัน ซึ่งมีทักษะย่อย คือ การใช้เครื่องหมายในชีวิตประจำวัน การใช้แบบและแผนที่ การเข้าใจเรื่องเวลา

4. สมมุติฐานการวิจัย

ผู้เรียนที่เรียนตามรูปแบบการเรียนรู้แบบ MIAP สำหรับนักศึกษาวิชาชีพนอกระบบมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5. วิธีการวิจัย

5.1 พัฒนารูปแบบการเรียนรู้

5.1.1 ศึกษางานเอกสารและวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนารูปแบบการเรียนรู้ รูปแบบของการเรียนการสอน ทักษะชีวิต การศึกษานอกระบบ การเรียนรู้ตลอดชีวิต การวัดผล รูปแบบสื่อมีเดียที่เหมาะสมกับการจัดการเรียนรู้ ประเมินผลเพื่อนำมาวิเคราะห์และสรุปเป็นข้อมูลเบื้องต้น เพื่อใช้เป็นแนวทางประกอบการกำหนดองค์ประกอบของรูปแบบการเรียนรู้ที่ต้องการ

5.1.2 จัดทำร่างรูปแบบการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิต ตามแนวการจัดการเรียนการสอนแบบ MIAP จากองค์ประกอบต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องผ่าน การตรวจสอบจากอาจารย์ที่ปรึกษา โดยสรุปสังเคราะห์องค์ประกอบเป็น 4 องค์ประกอบ ได้แก่ ปัจจัยนำเข้า (Input) เป็นขั้นเตรียมการ กระบวนการ (Process) เป็นขั้นตอนการเรียนรู้ การดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้ตามรูปแบบ ผลผลิต (Output) เป็นขั้นการประเมินผล การให้ข้อมูลย้อนกลับ (Feedback) เป็นการพิจารณาจากผลการเรียนที่ได้นำรูปแบบการเรียนรู้ไปใช้ เพื่อการปรับปรุงการเรียนรู้ในครั้งต่อไป

5.1.3 ดำเนินการประเมินรูปแบบการเรียนรู้ จากนั้นวิเคราะห์ผลการประเมินรูปแบบการเรียนรู้ เพื่อนำรูปแบบที่พัฒนาขึ้นไปใช้ในการจัดการเรียนรู้

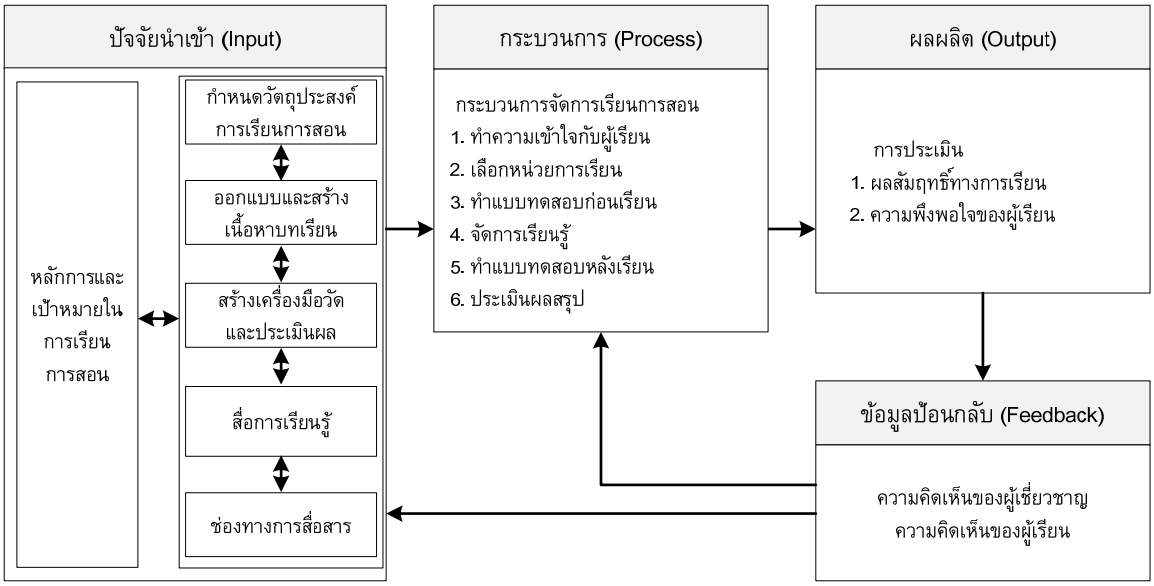

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการพัฒนารูปแบบการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิต สำหรับนักศึกษาวิชาชีพนอกระบบ

5.2 พัฒนาโมดูลการเรียนรู้

5.2.1 ศึกษางานเอกสารและวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาโมดูลการเรียนรู้ การเรียนการสอน ทักษะชีวิต การศึกษานอกระบบ การเรียนรู้ตลอดชีวิต เพื่อนำมาวิเคราะห์และสรุปเป็นข้อมูลเบื้องต้น เพื่อใช้เป็นแนวทางประกอบการกำหนดองค์ประกอบของรูปแบบการเรียนรู้ที่ต้องการ

5.2.2 กำหนดวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม โดยพิจารณาจากความเหมาะสมที่สอดคล้องกับบริบทของผู้เรียนในระบบการศึกษานอกระบบ จากนั้นดำเนินการตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรรมกับเกณฑ์การประเมิน

5.2.3 กำหนดขอบเขตของเนื้อหา ซึ่งพิจาณาจากทักษะที่สำคัญในการดำเนินชีวิต โดยสอบถามความคิดเห็นจากผู้เรียน ซึ่งได้แก่ ทักษะการสื่อสาร ทักษะการประยุกต์ใช้ตัวเลข และทักษะเทคโนโลยีสารสนเทศ

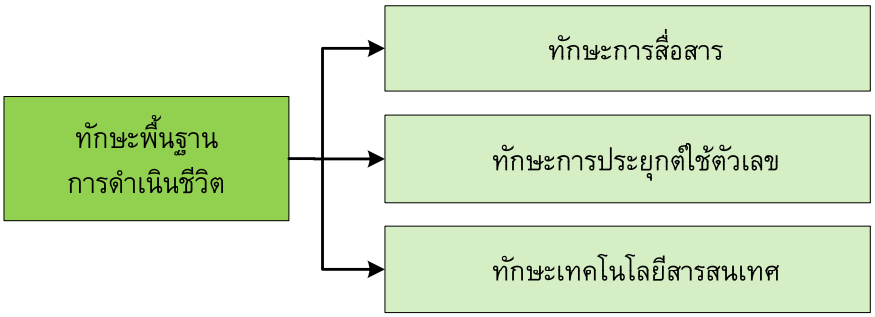

ภาพที่ 2 ความสัมพันธ์ของทักษะพื้นฐานการดำเนินชีวิต

5.2.4 รวบรวมข้อมูล สื่อการเรียนรู้ มีอยู่ในเครือข่ายสังคมออนไลน์และมีเนื้อหาสอดคล้องกับเนื้อหาในหน่วยการเรียนเพื่อนำมาใช้เป็นสื่อประกอบในรูปแบบการเรียนรู้

5.2.5 พัฒนาโมดูลการเรียนรู้ โดยแบ่งออกเป็น เนื้อหาที่ใช้ในการเรียนรู้ และแบบทดสอบ นำมาประยุกต์ ใช้กับสื่อสังคมเครือข่ายออนไลน์ และออกแบบขั้นตอนในการเรียนรู้

5.3 จัดการเรียนรู้ ผู้สอนชี้แจงรายละเอียดข้อตกลงและข้อปฏิบัติต่าง ๆ ในการจัดการเรียนรู้ ให้กับผู้เรียนทราบ เมื่อเริ่มเข้าสู่การเรียนรู้ ผู้เรียนจะต้องเลือกหน่วยการเรียนที่ตนเองสนใจ ซึ่งสามารถเรียนหน่วยการเรียนใดก่อนก็ได้ โดยมีข้อกำหนดให้ผู้เรียนต้องเรียนให้ผ่านในหน่วยนั้น ๆ ก่อน จึงจะสามารถผ่านแต่ละหน่วยการเรียน ซึ่งในการเรียนนั้นจะมีการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน ทั้งนี้หากผู้เรียนมีข้อสงสัยสามารถติดต่อกับอาจารย์ผู้สอนได้ผ่านทางเครือข่ายสังคมออนไลน์ที่ผู้เรียนใช้งาน เช่น Face Book, Line เป็นต้น

5.4 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย โมดูลการเรียนรู้ แบบประเมินความรู้ แบบสอบถามความเห็น

5.5 การเก็บรวมรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งใช้การเก็บข้อมูลโดยผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์

5.6 การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

5.6.1 ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$)

5.6.2 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

5.6.3 การทดสอบค่าที (t-test)

6. ผลการวิจัย

6.1 การพัฒนารูปแบบการเรียนรู้

แนวคิดการพัฒนารูปแบบการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ ทักษะ และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิต ประจำวัน มีคุณลักษณะดังนี้

1. อยู่บนพื้นฐานของการดำเนินชีวิต
2. เน้นผลลัพธ์
3. จัดการเรียนรู้เป็นแบบโมดูล
4. เรียนตามความสามารถด้วยตนเอง
5. ประเมินผลอยู่บนฐานของการแสดงทักษะ มากกว่าความรู้
6. ประเมินผลใช้แบบอิงเกณฑ์ไม่มีเกรด
7. จัดการเรียนรู้ที่ยืดหยุ่น

ลักษณะสำคัญอีกอย่างหนึ่งของการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตสำหรับนักศึกษาวิชาชีพ นอกระบบ คือ ความสอดคล้องกันระหว่างทักษะชีวิตและเนื้อหาการเรียนรู้ ในกระบวนการวิเคราะห์ ทักษะชีวิตเพื่อให้ได้มาซึ่งเนื้อหาการเรียนรู้ที่เหมาะสมตามที่ต้องการ

รูปแบบการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตสำหรับนักศึกษาวิชาชีพนอกระบบ แบ่งออกเป็น 4 องค์ประกอบ ได้แก่ ปัจจัยนำเข้า (Input) ได้แก่ เนื้อหา กิจกรรมการเรียนรู้ เครื่องมือ อุปกรณ์ สื่อ และสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ รวมถึงเครื่องมือวัดและประเมินผล กระบวนการ (Process) เป็นการดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิต ซึ่งประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การทำความเข้าใจ เกี่ยวกับรูปแบบการเรียนรู้ 2) ผู้เรียนเลือกหน่วยการเรียนรู้ 3) เนื้อหาการเรียนรู้ในแต่ละหน่วยการเรียน 4) การประเมินผลการเรียนรู้หลังเรียน (Output) เป็นการประเมินผลการเรียนรู้ โดยประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้านทักษะการให้ข้อมูลย้อนกลับ (Feedback) พิจารณาผลการเรียนรู้ที่ได้ไปใช้เป็นข้อมูลในการปรับปรุงกระบวน การเรียนรู้ในครั้งต่อไป

6.2 ผลการพัฒนาโมดูลการเรียนรู้

โมดูลการเรียนรู้ประกอบด้วย แบบทดสอบก่อนเรียน เนื้อหา แบบทดสอบหลังเรียน โดยทั้งหมดนี้จัดการเรียนรู้ผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์

ตารางที่ 1 ผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียนและหลังเรียน

ทักษะ	การทดสอบ	N	$\bar{X}$	S.D.	t	p
การสื่อสาร	ก่อนเรียน	25	5.72	1.339	13.383*	.000
	หลังเรียน	25	8.76	0.597		
การประยุกต์ใช้ตัวเลข	ก่อนเรียน	25	4.48	0.770	22.013*	.000
	หลังเรียน	25	8.36	0.490		
เทคโนโลยีสารสนเทศ	ก่อนเรียน	25	5.72	1.458	12.338*	.000
	หลังเรียน	25	8.88	0.666		

* $p < .05$

จากตารางที่ 1 ผลการเปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียนและหลังเรียนในการทดสอบความรู้ทักษะชีวิต สรุปได้ว่าทักษะการสื่อสาร ทักษะการประยุกต์ใช้ตัวเลข ทักษะเทคโนโลยีสารสนเทศ มีคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 2 ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อรูปแบบการจัดการเรียนรู้

รายการ	ค่าเฉลี่ย	S.D.	แปลผล
1. ง่ายต่อการใช้งาน	4.24	.779	มาก
2. สีสันเหมาะกับการใช้งาน	4.28	.542	มาก
3. ขนาด สี ของตัวอักษร	4.40	.707	มาก
4. ความยาวของเนื้อหามีความเหมาะสม	4.16	.850	มาก
5. เนื้อหาเข้าใจง่าย ไม่ซับซ้อน	4.20	.707	มาก
6. เนื้อหาสอดคล้องกับหน่วยการเรียน	3.92	.909	มาก
7. ปริมาณเนื้อหาเหมาะสมไม่มากหรือน้อยเกินไป	3.96	.790	มาก
8. นำไปปรับใช้กับชีวิตประจำวันได้	4.24	.723	มาก
9. นำไปปรับใช้กับการทำงานได้	4.24	.779	มาก
10. นำไปปรับใช้กับการดำเนินชีวิตในอนาคตได้	4.24	.723	มาก
11. เป็นพื้นฐานในการเรียนรู้ตลอดชีวิต	4.32	.802	มาก
12. สามารถเรียนรู้ได้ตลอดเวลา	4.36	.638	มาก
13. รูปแบบการเรียนน่าสนใจ	4.16	.746	มาก
14. ผู้เรียนได้เรียนรู้และเสริมสร้างทักษะด้วยประสบการณ์จริง	4.12	.726	มาก
15. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้พูดคุยซักถาม	4.32	.852	มาก
รวม	4.21	.534	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่าการสอบถามความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนตามรูปแบบการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิต สำหรับนักศึกษาวิชาชีพนอกระบบมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 4.21, S.D = .534) ซึ่งหมายความถึงการจัดการเรียนการสอนตามรูปแบบการเรียนเพื่อเสริมสร้างทักษะชีวิตสำหรับนักศึกษาวิชาชีพนอกระบบมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก โดยในประเด็นเรื่องขนาด สี ของตัวอักษรที่ใช้ในสื่อการเรียนรู้ ได้คะแนนความพึงพอใจสูงที่สุด ($\overline{X}$ = 4.40, S.D = .707) รองลงมาคือ สามารถเรียนรู้ได้ตลอดเวลา ($\overline{X}$ = 4.36, S.D = .638) และเป็นพื้นฐานในการเรียนรู้ตลอดชีวิต ($\overline{X}$ = 4.32, S.D = .802) และการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้พูดคุยซักถาม ($\overline{X}$ = 4.32, S.D = .852) ส่วนประเด็นเนื้อหาสอดคล้องกับหน่วยการเรียน ผู้เรียนมีความพึงพอใจน้อยที่สุด ($\overline{X}$ = 3.92, S.D = .909)

7. อภิปรายผลการวิจัย

รูปแบบการเรียนรู้สำหรับนักศึกษาวิชาชีพนอกระบบที่พัฒนาขึ้นเป็นแบบเชิงระบบมีองค์ประกอบด้านปัจจัยนำเข้าประกอบด้วยวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมของทักษะที่ประกอบด้วย ทักษะด้านการสื่อสาร ทักษะด้านการประยุกต์ใช้ตัวเลข ทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ซึ่งเป็นทักษะที่มีความจำเป็นต่อการทำงานที่ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของเอนก เทียนบูชา [4] ได้ศึกษาเกี่ยวกับสมรรถนะหลักเพื่อเตรียมคนเข้าสู่งานซึ่งผู้วิจัยเห็นว่าเป็นทักษะที่จำเป็นเพราะนอกจากจะมีความสำคัญต่อการทำงานแล้วยังมีความจำเป็นต่อการดำเนินชีวิตประจำวันด้วยซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของชนัดดา เทียนฤกษ์ และคณะ [5] ซึ่งได้จัดหมวดหมู่ขององค์ประกอบของทักษะชีวิตที่คล้ายกันคือ ทักษะการสื่อสาร ซึ่งเป็นทักษะที่นำไปใช้ในการพัฒนาทักษะชีวิตและอาชีพสำหรับผู้เรียน

การจัดการเรียนการสอนแบบ MIAP ตามทฤษฎีนั้นสุชาติ ศิริสุขไพบูลย์ [6] กล่าวไว้ว่า 4 ขั้นตอน คือขั้นสนใจปัญหา (Motivation) ขั้นศึกษาข้อมูล (Information) ขั้นพยายาม (Application) ขั้นสำเร็จผล (Progress) เมื่อผู้เรียนผ่านขั้นตอนทั้ง 4 ขั้นตอน แล้วจะสามารถแก้ปัญหานั้นได้หรือทำได้ ซึ่งการนำทฤษฎีการเรียนรู้นี้มาใช้จัดการเรียนการสอนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต พบว่า ในขั้นสนใจปัญหา ซึ่งผู้สอนต้องกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความสนใจขั้นตอนนี้ค่อนข้างทำได้ยาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะรูปแบบการเรียนการสอนแบบ MIAP เดิมนั้นใช้สำหรับการเรียนการสอนในห้องเรียน ผู้เรียนและผู้สอนมีการปฏิสัมพันธ์กันโดยตรง การใช้น้ำเสียงท่าทางของผู้สอน ตลอดจนสื่อการในการสอนต่าง ๆ มีความแตกต่างจากการเรียนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตมาก ซึ่งหากจะใช้การรวบรวมสื่อที่มีอยู่ในเครือข่ายสังคมออนไลน์เพียงช่องทางเดียวอาจได้สื่อไม่สอดคล้องกับเนื้อหา จึงต้องพัฒนาสื่อด้วยตนเองเพื่อให้ได้เนื้อหาที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การเรียนรู้ในแต่ละทักษะซึ่งการออกแบบสื่อหรือกิจกรรมในการเรียนรู้จะต้องสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของนภัส ศรีเจริญประมง และคณะ [7] ได้ศึกษาการพัฒนาศักยภาพทักษะการคิดของครู พบว่าการออกแบบกิจกรรมให้เหมาะสมและมีการเชื่อมโยงเรื่องราวประสบการณ์ที่ต้องพบเจอในชีวิตประจำวันหรือในอนาคตของการทำงานที่จะต้องมีการทำงานเป็นระบบหรือเป็นกลุ่ม จะช่วยพัฒนาศักยภาพทักษะการคิดวิเคราะห์เพิ่มมากขึ้น อย่างไรก็ตามในภาพรวมของการจัดการเรียนการสอนแบบ MIAP ผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต เป็นไปอย่างราบรื่น สาเหตุอาจเนื่องจากขั้นของการกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความสนใจนั้นใช้เวลาไม่มากนัก จึงไม่ส่งผลกระทบกับการจัดการเรียนการสอนขั้นต่อไป

8. ข้อเสนอแนะการวิจัย

การนำรูปแบบการเรียนรู้แบบ MIAP สำหรับนักศึกษาวิชาชีพนอกระบบไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างอื่น ที่มีบริบทแตกต่างจากกลุ่มตัวอย่างในงานวิจัยนี้ จำเป็นต้องวิเคราะห์บริบทของกลุ่มตัวอย่างที่จะนำไปใช้ เพื่อให้การ

จัดการเรียนรู้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด ซึ่งแต่ละกลุ่มตัวอย่างอาจมีข้อจำกัดหรือวิธีการเรียนที่แตกต่างกัน ทั้งนี้ให้ยึดวัตถุประสงค์การเรียนรู้ของแต่ละทักษะเป็นหลักในการพิจารณา

เอกสารอ้างอิง

[1] สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. “พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542.” กรุงเทพมหานคร : เดอะบุคส์, 2556.

[2] สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย. “พระราชบัญญัติส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย.” กรุงเทพมหานคร : สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย, 2551.

[3] วิลาวัลย์ โพธิ์ทอง. “เทคโนโลยีกับการเรียนรู้ตลอดชีวิตของครู.” วารสารการวิจัยเพื่อพัฒนาชุมชน (มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์). ปีที่ 11, ฉบับที่ 2, 2561, หน้า 18-26.

[4] เอนก เทียนบูชา. “การพัฒนาสมรรถนะหลักเพื่อเตรียมคนเข้าสู่งาน.” วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์อุตสาหกรรมดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยและพัฒนาหลักสูตร ภาควิชาบริหารเทคนิคศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ, 2553.

[5] ชนัดดา เทียนฤกษ์ ดวงกมล ไตรวิจิตร และถมรัตน์ ศิริภาพ. “คุณการพัฒนาโมเดลการวัดทักษะชีวิตและอาชีพของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในศตวรรษที่ 21.” วารสารอิเล็กทรอนิกส์ทางการศึกษา. ปีที่ 10, ฉบับที่ 4, 2015, หน้า 224-237.

[6] สุชาติ ศิริสุขไพบูลย์. “เทคนิคและวิธีการสอนวิชาชีพ.” กรุงเทพมหานคร : ศูนย์ผลิตตำราเรียน มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ, 2554.

[7] นภัส ศรีเจริญประมง วราลี ถนอมชาติ และญาณิศา บุญพิมพ์. “การพัฒนาศักยภาพทักษะการคิดของครูผู้ดูแลเด็กในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด.” วารสารวิจัยรำไพพรรณี. ปีที่ 11, ฉบับที่ 3, เดือนกันยายน-ธันวาคม 2560.